

Ma sok pszichológus, pszichiáter, pszichoanalitikus foglalkozik olyan páciensekkel, akik gyermekkorukat valamelyik kibuc gyerekházában töltötték, s kibuc túlélőként határozzák meg magukat. Vajon az objektív kutatási módszerek is alátámasztják ezt a meghatározást?

Számos kutatás és művészeti alkotás született a közös nevelés szülőkre és gyerekekre gyakorolt hatásáról, a kibuci családmodellről, valamint a gyerekházakban folyó életről. Előadásomban a fontosabb kutatási szempontokat és eredményeket szeretném bemutatni néhány e témában készült műalkotással együtt.

Tokics Imre

Az ókori izraeli család jogtörténeti háttere

Az ókori izraeli családra vonatkozó szabályok, törvények és hagyományok leginkább a bibliai Tórában ismerhető meg. Az írott és íratlan törvények alapvetően meghatározták a bibliai időkben a család mindennapjait. A születéstől fogva egészen a temetésig szigorú szabályrendszer alakult ki az ókori családokra vonatkozóan, amelynek a jogtörténeti eredetét elsősorban a Tórában, másodsorban a Tanakhban találjuk meg. Az előadás során rámutatunk azokra a törvényekre, amelyek meghatározták a zsidó családok életformáját. Ugyanis vannak olyan családjogi szabályok, amik az évszázadok alatt változáson mentek át, és vannak olyan törvények, jogszokások, amelyek változatlan formában maradtak hatályban a pátriarkai időktől fogva egészen a babiloni fogságig. Az előadásban kitekintünk ezekre a családjogi szokásokra, amelyek hatása, noha korlátozott formában, de még napjainkban is kimutatható, úgy a zsidó családok viszonylatában, mint az európai kultúrában.

Tóth I. János

Izrael kivételes termékenységről

A termékenységi arányszám mindegyik afrikai országban – kivéve a kicsi Mauritius – nagyobb, míg mindegyik európai országban kisebb, mint 2,1 gyerek/nő. Sőt általában elmondható, hogy a szegény országokban ennél magasabb, míg a gazdag országokban ennél alacsonyabb a termékenységi ráta. Ez utóbbi csoportba tartozik Magyarország (1,5 gyerek/nő; 25640 nemzetközi dollár/fő) is. A Földön csak hat olyan gazdag (≥ 20000 nemzetközi dollár/fő) ország van, ahol a termékenységi arányszám eléri vagy meghaladja a 2,1 gyerek/nő értéket. Ezek a következők: Izrael (3,1 gyerek/nő; 37400\$/fő), Kazahsztán (3,0; 22910) Omán (2,9; 41320), Szaúd-Arábia (2,6; 55760), Panama (2,4; 20990) és Törökország (2,1; 23900). Látható tehát, hogy a nyugati világban egyedülállóan magas termékenységi arányszám jellemzi Izraelt. Előadásomban ennek lehetséges okait vizsgálom meg.

Varga Csaba

A szeretetcsalád rehabilitációja

A család nem köztársaság, mert nem közpolitikai alakulat; a család nem közgazdasági vállalkozás, mert nem piaci szervezet; a család nem életmentő segélyszervezet, mert nem szociális szolgáltatás. Ebből nem következik, hogy a család nem önszervező közösség, hogy nem családi vállalkozás, vagy nem szociális védőháló. Éppen ellenkezőleg. A család szuverén életközösség, avagy potenciálisan szeretetközösség; a család így tudatos életfenntartás, avagy szeretetéletmód; a család biztonságos lélekközpont.

A család új felfogása tisztán megkülönbözteti a Külső Családtól (a család külső szerepeit, funkcióit, működéseit összekapcsoló családlétezés-komplexumtól a Belső Családot, ami a család valódi lényegegyüttese, az igazi Családi Én „entitás”, ami a család szíve, lelke, tudata. Ez a család a *szeretetcsalád*.

A Külső és a Belső Család leírásához a fogalmakat az új emberképet megjelenítő szemléletből és értelmezésből vesszük át. Ez a törekvés vezet az új antropológiához és az új családтанhoz. Ez egyúttal visszatérés például Hegel felfogásához, aki „A jogfilozófia alapvonalaiban” így definiál: 158. § „A családnak mint a szellem közvetlen szubsztancialitásának meghatározása a szeretet, az, hogy a szellem érzi a maga egységét.” Miután a jelenlegi világrend tudatosan családellenes, családszétziláló, család-értéktelenítő törekvésű, így a szeretetcsalád felfogása egyúttal a család rehabilitációja is.

Zima András

„Keressük az utat” Újjáépítés, ifjúságnevelés zsidó jövőképek a vészkorszak utáni zsidó sajtóban

A soá következtében a lélekszámukban töredékére zsugorodott magyarországi zsidó csoportok közvetlenül a második világháborút követően eltérő túlélési, megmaradási stratégiákat dolgoztak ki. Előadásomban arra keresem a választ, hogy a vészkorszak utáni zsidó újjáépítésben a különböző zsidó felekezeti és mozgalmi lapok szerkesztői milyen feladatot szántak a zsidó ifjúságnak. Hol képzeltek el velük a zsidó jövőt, fenntartani vagy felszámolni kívánták-e diaszpóra létet? Palesztinában vagy Magyarországon gondolták-e a magyar zsidó élet folytonosságának fenntartását? Hogy kívánták újra felépíteni az összeomlott zsidó oktatási rendszert? Milyen szerepet szántak a hitoktatásnak és egyáltalán milyen szerepet szántak a zsidó hagyománynak a fiatalok közösségi nevelésében? Mennyiben tért el a háború utáni zsidó oktatáspolitikája a korábbi időszakok ifjúságnevelési stratégiáitól? Milyen módon hatott a zsidó oktatási alapelvekre az új politikai kurzus?